

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Autor/ka DP: Jitka Vomlelová

Termín SZZ: leden 2017

Název DP: **POTENCIÁL MÁLOTŘÍDNÍ ŠKOLY**

Datum posudku: 23.12.2016

Vedoucího práce	Oponentský
Posuzovatel: PhDr. Jan Voda, Ph.D.	Posuzovatel:

A. Požadované náležitosti diplomové práce:

Legenda: ztučněný text v příslušném poli vyjadřuje hodnocení posuzovatelem.

	A	B	C	N
1. Cíl	Formulace obsahově funkční, formulačně zřetelná.	Nedostatky v obsahové a/nebo funkční formulaci.	Nefunkční formulace formálně (např. příliš obecná) i obsahově.	Chybí.
2. Závěr	Shrnuje práci jako celek, přesahuje obsah DP v jeho hlubší reflexi a hodnocení, reaguje na cíle, obsahuje argumentované stanovisko autora.	Mezi A a C	Popisuje obsah, neobsahuje širší reflexi problému, nehodnotí nebo neobsahuje stanovisko autora, neváže se k cíli.	Chybí.
3. Odkazy a citace	Vše dokumentováno, zřejmé oddělení převzatého a vlastního.	Nezřetelné oddělení převzatého a vlastního, drobné nedostatky v citacích a seznamu literatury.	Chybějící odkazy, nepřesné, nesprávně uváděné infor. zdroje, seznam liter. neodpovídá citacím, apod.	Nevyhovuje.
4. Formální náležitosti (anotace, klíčová slova, angl.název, rozsah)	Ano	Neúplné:	DOPLNIT při obhajobě:	Nevyhovuje zcela.
5. Jazyková úroveň	Vhodná větná stylistika a gramatická správnost.	Drobné nedostatky ve stylistice a/nebo gramatice.	Výraznější nedostatky (doplňt příklady):	Nevyhovuje zcela.

B. Kvalita diplomové práce:

Legenda: ztučněné písmeno vyjadřuje hodnocení posuzovatelem.

A = kvalitní zpracování, B = dílčí nedostatky, C = závažnější nedostatky, N = nevyhovuje

Teoretická úroveň, resp.část

Úroveň odbornosti textu včetně používání odborné terminologie a dovednosti vymezit problém k řešení	A	B	C	N
Logická struktura výkladu	A	B	C	N
Argumentace soudů je obsažena a je funkční	A	B	C	N

Funkční provázanost teoretické a praktické části	A	B	C	N
Odborná literatura: množství a kvalita zdrojů včetně zahraničních , aktuálnost.	A	B	C	N
Autorský přínos	A	B	C	N

Empirická úroveň, resp. část

Vymezení úkolů (cílů)	A	B	C	N
Charakteristika výzkumného šetření (metodologický základ) a/nebo zdůvodnění empirických postupů	A	B	C	N
Dokumentace výzkumu (čas, místo, postup) nebo praktických činností	A	B	C	N
Interpretační nebo reflektivní úroveň empirických údajů	A	B	C	N
Autorský přínos	A	B	C	N

C. Slovní hodnocení a sdělení autorovi/ autorce DP:

Vyjádření k celku DP a jejímu přínosu:

Více jak jeden tisíc sto málotřídních škol představuje specifický fenomén v českém vzdělávacím systému. Typické je pro ně svébytné klima a odlišná organizace práce, obojí dané nízkým počtem dětí a učitelů a zejména spojením více ročníků do jedné třídy. To klade odlišné nároky přinejmenším na management třídy a pedagogické schopnosti učitele; po žácích je vyžadována větší míra samostatnosti při učení. Ve věkově heterogenních třídách je větší prostor pro vrstevnické učení a sociální kooperaci. Diplomantka Jitka Vomlelová si vytkla tyto charakteristiky jako předmět svého výzkumu – souhrnně v nich spatřuje potenciál, který umožňuje v málotřídních školách poskytovat žákům vzdělávání v kvalitě signifikantně odlišné od běžných, plnotřídních škol. Za tímto účelem autorka zpracovala dvě případové studie – jedné málotřídní a jedné úplné školy v rámci Středočeského kraje. Design případové studie zahrnoval osobní návštěvy badatelky (celkem 9 dní pozorování), analýzu školní dokumentace, dotazníky žákům a rodičům a rozhovory s ředitelkami a s celkem 7 učiteli. Cílem této deskripce bylo určit, *jaké jsou jedinečné podmínky vzdělávání na málotřídní škole v porovnání se vzděláváním na úplné základní škole* (s. 49). Diplomová práce má tedy komparativní charakter.

Diplomovou práci si autorka zadala v roce 2013. Jako vedoucí její práce vím, že sepsání textu provázely různé osobní a rodinné starosti. Diplomantka také dlouho hledala správný formát a definici výzkumného problému. Mohu s radostí poukázat, že od prvního rukopisu k výslednému textu se zásadně posunula nejen kvalita diplomové práce, ale i vzhled diplomantky do zkoumané problematiky.

Vyjádření k dílčím nebo specifickým záležitostem DP:

Problematickými aspekty textu, které jsme společně konzultovali v průběhu psaní práce, s nimiž se však autorka nedokázala uspokojivě vyrovnat, jsou např. tyto:

- Oproštění se od vlastní zkušenosti a zaujetí nestranného, objektivního postoje. V teoretické části se to projevuje tím, že autorka místy sama vede výklad zobecňováním vlastních zkušeností z praxe učitelky na málotřídní škole. Ve výzkumu lze na mnoha místech autorku usvědčit, že v komparaci straní málotřídní škole.

- Některé klíčové koncepty (vrstevnické učení, spolupráce) jsou v teoretické části celkem povrchně vymezeny. Rozsáhlejší rešerše a důkladnější studium by umožnily lepší teoretickou přípravu pro realizaci výzkumu.
- Obávám se, že se autorce, navzdory poměrně pracnému zkoumání, nepodařilo potenciál málotřídní školy jednoznačně vymežit. Výzkum nejde dostatečně do hloubky a k podstatě věci, aby se prokazatelně odlišily ty znaky, jež se vyskytují jedině a výhradně na málotřídní škole. Tj. kategorie jako spolupráce s rodiči, individualizace výuky, organizační formy se ve skutečnosti realizují na obou typech škol, a v obou případech vlastně představují jistý potenciál, s nímž může škola pracovat. Nelze je tedy uznat jako prokazatelně rozlišující znaky potencialit málotřídní školy.
- Na jedné straně (např. analýza školní dokumentace) se autorka „utápí“ v množství informací a dat, na druhé straně ponechává některé oblasti (např. výsledky projektivní techniky) nedostatečně vytěžené.

Náměty k diskusi při obhajobě DP:

Ve shrnutí práce na s. 97 uvádíte: „...v málotřídní škole je častějším jevem situace, kdy učitel se věnuje individuálně jednomu žákovi, nebo menší skupince, zatímco ostatní pracují. To jsme pozorovali ve všech pěti sledovaných hodinách na málotřídní škole.“ Do jaké míry lze vyslovit tento závěr na základě pěti hospitací? Zahrnula jste do této komparace také typ vyučovací hodiny (výkladová, procvičovací...), charakter učiva či reálné potřeby žáků v daném okamžiku?

Nakolik se podle Vašeho názoru překrývá vzdělávací program Začít spolu s typickými formami práce v málotřídní škole? Proč jste si pro komparaci vybrala školy s takto odlišným vzdělávacím konceptem (tradiční úplná škola a málotřídní škola s programem Začít spolu)? Jak to ovlivnilo výsledky celého Vašeho zkoumání?

Doporučuji k obhajobě:

ANO

Návrh hodnocení:

výborně	velmi dobře	dobře	nevyhovuje
---------	-------------	-------	------------

Podpis: Jan Voda